

ROMÂNULU.

ZIARIU POLITICU, COMERCIALE, LITERARIU.

(ARTICOLELE TRĂMISE ȘI NEPUBLICATE SE VORU ARDE).

Directoriul ziarului: C. A. ROSETTI. — Gerante răspundători: ANGHELU IONESCU.

Pentru abonare și reclamară se voru adresa la Administratoriul ziarului Gr. Serurie, Pas. Român No. 13.

Va eși în tôte zilele afară de Lunia și a dona-ți
Jupă Sărbătoria.

Abonarea pentru București pe an...	128 lei
Săse lune.....	64 —
Trei lune.....	32 —
Pe lună.....	11 —
Unu exemplariu.....	24 par
Inscripționarea linia de 30 litere.....	1 leu
Inscripționări și reclamară linia.....	3 lei

Abonarea pentru districtu pe an..... 152 lei.
Săse lune..... 76 —
Trei lune..... 38 —
Abonamentele începă la 1 și 16 ale fie-cării lunef
Ele se facă în districte la corespondință zia-
riului și prin poste.
La Paris la D. Hallegrain, rue de l'ancienne
comédie, 5, pe trimestru 20 franci.
In Austria la direcțiile postale și la agințiile
de abonare, pe trimestru 10 fiorini argintu va-
lută austriacă.

Din cauza sărbătoria de astă-ți, zia-
riulu nu va eși mâne.

Suplimentu la Monitoriulu Oficialu No. 213

Depeșiă telegrafică.

Agentulu țerei la Paris, a trimisū
Ministeriulu afacerilor streine prin
telegramu, urmatoriulu extractu alū dis-
cursulu pronunțiatu de Maestatea Sa
Imperatorele Napoleone III, la deschi-
derea sesiunei corpulu legislativū,
1863—1864.

„A trebuitū să credū cauza Po-
lonă, forțe popularu în Francia pentru
„a nu me indoi d'a compromite una
„din antiile alianțe ale Continentulu,
„și d'a aridica vocea în favorea unei
„națiuni, rebelă în ochi Rusiei, darū
„în privirea noastră, moștenitorie a unū
„dreptu înscrisū în istorie și în trac-
„tate. Fără d'a alerga la arme, pre-
„cum și fără d'a tăcea, ne rămâne unū
„mijlocu: Acela de a supune cauza
„Polonă la unū Tribunalu Europeanu.
„Russia în Varsavia calcă în picioru
„Tractatele din 1815.

Dupe câte-va desvoltări asupra
congresulu, imperatorele termină:

„Acumū cunoșceți, domnilorū lim-
bagiulu ce'mi propunū d'a ține în fața
Europē.

„Aprobatu de domnia-vostră, sancțio-
„natu de consimțământulu publicu, acelu
„limbagiu nu pōte lipsi d'a fi ascultatū,
„câci vorbescu în numele Francei.”

Jumătate din acestū discursu este
consecratu Poloniei, și a fostu primitu
cu entusiasmū.

REVISTA POLITICA

București, 25 Brumărelū.
6 Brumariū

Nici uă depeșiă pân' acumū din Pa-
ris. Nu scimū dacā cauza acestef tă-
ceri provine din întârziarea serviciulu
telegraficu, pe unde-va. In lipsă darū de
sciri telegrafice, ale noastre ș'afară din scir-
rile ce dămū mai la vale, se facemū aci
cunoscutū că la 28 Octobre, s'a ținutu
în Paris unū consiliu de ministri, pre-
ședutū de Imperatulu, și care a ținutu
patru ore și jumetate. Independința
Belgicā, țice că, Imperatulu făr'
a se esplica despre ce va țice în dis-
cursulu Tronulu, în privința politicef
din afară, totū a dechiaratū ministrilorū
că nici într-unū modū nu va lăsa miș-
carea Poloniei, în proprietate sale puteri.

Se mai țice, adagă Independința,
că Napoleone III negociază d'a
dreptulu cu lordulu Palmerston, și că
spera a dobîndi, până eri, 5 Noembre,
ore cari asicurarū despre concursulu
Engliteref.

Se facemū cunoscutū aci, că or-
ganulu lordulu Palmerston, Morning-
Post, publică o corespondință asea din
Paris, în care spune că „politica so-
văitorie a lordulu Russell, în privința
Poloniei, ar fi de natură a compromite
înțelegerea ce s'a stabilitū între En-
glitera și Francia, și că cabinetulu
din Paris, era în dreptū a nu se mai
încrede în cuvintele ministrulu din
afară alū Engliteref.” Aceste cuvinte
ale foief englese și cele ce ne spuse
corespondința noastră particulariă din
Viena, publicată eri, s'acordă cu cele
ce țice Independința. Și tôte ace-
stea ne dau dreptū a întreba pe pri-

mulū ministru dacā, în ajunulu acestei
mari crise, vomū urma totū politica de
la Constangalia?

Fiindū că vorbimū de Constangalia,
se facemū cunoscutū că astă-ți
s'a înfăcișiatu nantea judecătoriaf mi-
litare, d. Maiorū Saegiu, acusatū că
d-lui ar fi datū semnalulu de retragere,
și din acesta s'arū fi perdatū bătălia,
în cea durerōsă țic de 3 Iuliū. Speramū se
putemū trata acea mare chestiune la pro-
cesulu ce făcuse Romānulu. Judecatoriulu
insă ce președeă acea curte, deși în contra
legiū, dupe noi, a scăpatū pe guvernū de
lovirea ce era se-i dămū prin adeverū,
închidindū desbaterea. Guvernulu în
locu d'a mulțami acelorū judecatori, îi
persecutā; și n'are nici cregiulu d'a-i
persecuta pe faciā. Astūfelū eri a
mulatū pe d. Romānescū la o Curte
din Craiova, scădindū-i astūfelū re-
numerarulu, și fiindū sigurū că d. Ro-
mānescu, nu se va supune la această
lovire indirectă. Ca mâne negreșitu
d. Dimancea, și cei lalți, vorū fi trā-
miși la Cahulu.

Dreptatea inse își face locū și și
Palăcutu. Costianca s'a tratatū astațic
nantea Curții militare, și s'a tratatū
astūfelū încātu lumina s'a făcutū în tōtā
splendōrea iei. In No. viitorie, vomū
da sēma națiunii, și de va fi cameră,
ceștiunea aceșta se va trata și dupe
tribuna Adunării, ș'atunci se va face
justițā, căci se va fi făcutū lumina
pentru tōtā națiunea.

Arendarea moșiei Ghermānescū s'a
anulatū, ne spune Monitoriulu, și se va
face noue licitațiune. Mulțumimū d-lui
ministru pentru această dreptā mesurā
și ca se-i mulțumimū și mai bine, îi a-
ducemū aminte, că vinderea ilegale a
pădurilor nu s'a opritū.

Iasi, 28 Octobre 1863.

Corespondință particulariă a Romānulu.

Pentru ca se ve puteți face mă-
carū uă slaba ideā despre resățiunile
cu cari se implinescu dările, amū o-
nōre a ve însoci uă întocmai copiu de
pe replica adresatā către onor. consi-
liu de ministri, de servitori ramulu
decanicu. Nu amū trebuință se o mai
comentezū, pentru că ea coprinde în
sine însuși comentariulu seū, și nu a-
veți de cătu a o citi pentru a ve în-
credința despre dreptățile suplicințiu-
lorū, cari își ascēptā cu nerăbdare sen-
tința lorū de mōrte sau de viață.

Suspendarea municipalilor noshi
și sfărāmarea listelorū electorali, con-
fecționarea de dînșii pe termeri de ran-
guri, cu care chipū se eliminase mai
bine de 400 de alegatori, au făcutū
mare sensațiune, inse comuna astēptā
și mai multū de cătu atāta de la d.
ministru de interne, astēptā ca se se
vețā autorisatā de a rindui din stinulū
ei propriu o comisiune de persōne de
tōtā confința care se iē socotelile mu-
nicipalilorū suspendați despre întrebu-
ințarea milionelorū luate din casa co-
munale, căci printr'o lungā sperința
s'a doveditū că comisiunea regulamen-
tariā nu face altū de cătu trece cu

buretele peste nisce asemenea socotele
și sancționeză ori ce i se pune dina-
inte; și apoi oșebitū de acēșta, comu-
na crede că a venitū timpul ca se se
emancipeze, căutāndū-și singurā de in-
teresele sale, ntre care celū mai prin-
cipale este luarea socotelilor de la
acef cărorā le-au datū în mână pun-
ga sa și-i au însercinatū a cheltui; în fine
comuna este decitā a nu respunde la
nici unū apelū ce i s'ar face pentru
creare de venituri cu care se se um-
ple deșerturile lăstate în punga sa, pā-
nă ce nu va controla ea însuși soco-
telile; și d. ministru de interne, care a
pornitū acestū lucru pentru a-lū sfin-
și bine, n'ar ave de cătu a se fol-
si de ocașiunea ce i se presintā și care
nu i se presintā astūfelū decātu odatā
pe anū, la 1 Noembre) adică de a a-
utorisa pe comunā, precumū anū mai
dîșū, ca uadatā cu ocașiunea alegerei
de noui municipal se alegā și uā co-
misiune pentru luarea socotelilor și
confecționarea noulu budgetū. — Ter-
mināndū cu municipalitatea, me simțū
datorū a ve areta, că raportulu d-lui
ministru de interne pentru suspenda-
rea municipalitățilorū noastre, pe lingā
satisfațiunea ce au datū comunei pen-
tru asemenea suspenderi, a deșteptatū
speranța că d. ministru care a suspen-
pe municipal spre a nu putea înriuri
asupra alegeriilorū, va veni în curindū
înaintea adunării, înaintea țerei intrgi,
ș' va țice că înriurirea ce o pōte e-
sercita uā municipalitate, o pōte eser-
cita înmiiți guvernulu asupra alegeri-
lorū de deputați prin nenumeratele mi-
jloce de care dispune; și, în armatū de
aceștu mare adeverū va sprijini, ca li-
stele electorale și alegerele se nu se
mai facā de guvernū, adică se nu-și
mai alegā însuși pe judecatoriū sef.

Cele publicate prin Romānulu
din 17 a curințilunū, au avutū de efectū
în privirea morcovilorū, a zaharulu și
altele de a se însărcina de către d.
ministru de Interne d-nu Prefectū alū
policiei de aici de a cerceta impreju-
rările. — Cu alte cuvinte, s'au însărci-
natū partea pāritā de a-și forma ac-
tulū de acușatiune. — Cătu timpū se
va procede totū astū-felū spre desco-
perirea abuserilorū, asicurezū că ele
vorū intra întrū uā nouā periōdā de
înflorire. — Me mirū că încă nu se
scie de toți, că pisica cu clopoșei nu
pinde șioricef, și că pentru a se des-
coperi abuserile se procedezā prin cer-
cetări secrete; eru nu prin cercetări
precedate de darabanā. — Cătu des-
pre rezultatulu cercetării nu amū tre-
buință să vi'lū mai spuimū, căci și fără
aceșta ilū ghicimū. — Unulū din in-
culpați se pregătesce a face procesū
de presă ziarulu. — Dacā inadeverū
va merge pinā acolo, atunci bine-voii
a-lū îndropta ca se-și caute cu mine
aici la facia loculu.

Copie de pe replica adresatā consiliulu de
ministri la 21 Oct. 1863.

Regulamentulu organicū fiindū sē-
mā de greutatea serviciulu ce inde-
plinescu servitoriū ramulu judecāto-
rescu și avāndū în considerație că pu-
linulu salariū ce li se dā ca respătire
nu respunde nici cumū la asemenea
greutate de serviciū, care consistā în
acea-a sau de a alerga țic și nopte în
totū districtulu și în totū țirgulu de
reședința a districtulu pentru indepli-
nirea însărcinārilorū de înmānare, de
chiamări și altele, sau de a sta țic și
nopte în picōre pentru pața cancela-
riilorū arhivelorū și altele, au otāritū
că servitoriū se fiā scutiți de dări cā-
tre statū cătu se gāsescu în serviciū,

și acēșta pe reșonulu forțe întemeiatū
că arū fi fostū cea mai mare asuprire
de a le impune se plătēscā și dare cā-
tre statū, cāndū salariile lorū nu a-
jungū nu numai pentru întreținerea fa-
miliilor lorū, dar nici chiarū pentru
îmbrăcăminte și hrana servitorulu.

La anulū 1860, guvernulu, dupā vo-
tulū adunării voinđū a aplica art. 46
din convențiune ce obōrā privilegiile
de care se bucura mai înainte unele
clase, minist. de finanie, prin circula-
riu cu No. 8620, publicatā în Monito-
rulu oficialu sub No. 264 din 2 Sep-
acelū anū, a datū cuvenitele povățuri
întrū acēșta casierilorū de districte, in-
sā totū acelu ministeriū fiindū sēmā de
acoleași resōne pe care s'au basatū ro-
gulamentulu de a scuti de dări pe ser-
vitori, și oșebitū de acēșta conside-
rāndū că asemenea scutire a servito-
rilor nu este unū privilegiū de ace-
lea ce cadū sub lovirea citat. art. 46
din Convențiune, pentru că privilegiulū
este acelu ce dā cui-va unū folosū fār
respătire din partea primitorulu,
erū acelu ce se dā pentru unū serviciū
făcutū se numesce despăgubire pentru
serviciū, ministerulu de finanie, țic-
semū, bađatū pe aceste temciuri a a-
semānatū pe servitori cu soldații sub
arme, cu gendarmii și cu alți indiviđi
de felulu acesta și prin art. 20 din
citata circularū a scutitū pe servitori
de dările personali.

Pe temeiulu acestei dispoziții de
atuncea și până acumū ne amū veđutū
scutiți de dări, cāndū de uā datā și
fāră cea mai micā prevestire în trim-
strulu curinte ne-amū vāđutū apucați
de a plāti dările nu numai pentru vii-
toriu, darū ce este mai reū și mai a-
supritorū că asemenea dări ni se cerū
de uā datā și pentru trecutū cu ince-
pōre de 5 ani în urmā, adică de la 1859.

Acēșta urmare pentru noi, a
fostū întocmai ca uā loviturā de
trāsnetū, nu numai pentru că ni se
smulge unū dreptū pentru care vār-
sāmū sudorile noastre de țic și de nopte,
adicā dreptulu de rāspătire a muncii
noștre, darū ce este mai tristū și mai
apāsătoriu, pentru noi, este că ne ve-
demū îndatoritū ca se plātimū dările
pentru timpulū trecutū, adică pentru
unū timpū pentru care amū fostū scu-
tiți de dări atātū dupā dispozițiile vechi,
cātu și dupā dispoziția din 1860, pen-
tru unū timpū asupra căruia nimine nu
mai are dreptulu de a se întōrce fāră
ca se dea uā putere retrōctivā noue
și se ne rāpēscā unū dreptū cāștigatū.

Așā darū, d-lorū ministri, ve ru-
gāmū a acđinc respectū ca se bine-
voii a face de a se regula ca pe vii-
toriu sau se fimū scutiți de dările per-
sonali, sau se ni se mārēscā salariile
din care se putemū trăi și noi și fa-
miliile noastre și se plātimū și dările
cātrā Statū, erū pentru trecutū se fimū
scutiți cu desevirire de plata dărilorū
conformū dispozițiilorū mai susū citate,
cāci cu regula din nouū introdusā de a
plāti acele dări nu numai că ni se fa-
ce uā lōrte mare nedreptate, darū totū
odatā cu oprirea salariulu nostru a-
cumū de uā datā pentru dările a 5 ani
din urmā, și mai alesū tocmai acumū
cāndū orna sosescu, ne pune în in-
poziția de a muri de fōme și de frigū,
atātū noi cātū și familiile noastre ce
n'au alte mijloce de esistința de cătu
miculū salariū ce primimū pentru ser-
viciile noastre, și cari ni se opresce
întregū pe mai multū timpū, adică pe
întregū timpulū ernoef pentru plata țic-
selorū dări din urmā.

PERIOLELE
STARI ACTUALI.

II.

(Convențiunea ne a datū guvernulu constituționalu.
Declaraarea d. Cogălnicianu. Jurământulu Domnitoriulu.
Situatiunea descrisa de aptinulū. Răspunderea apti-
nitorulu).

Aretarāmū eri cari arū putē ș'arū
trebui se fiā programa noulu minis-
teriu dupē ideiele coprinse în discursu
pronunțiatū în Adunare de d-nu
Cogălnicianu. Aretarāmū asemine că
tōte aceste ideie de sincerā aplicare a
regimeli constituționalu, și de înfin-
țarea celorū mai neapērate reforme,
pentru întemeiarea și desvoltarea a-
cestui regime și pentru organizarea,
întărirea și prosperitatea Statulu ro-
mānū, au fostū tōte manifestate și
cerute cu stăruiță de majoritatea A-
dunării, de opozițiunea constituționalu,
în Adresa sea către Tronū.

Aretarāmū în fine că cea-a ce as-
teptāmū de la d. Cogălnicianu, minis-
tru, în virtutea ideielorū sale, ca de-
putatū, este de a se presinta în Adu-
nare cu uā prog.amā care se coprinđā
tōte aceste ideie, este mai cu sēmā,
de a veni cu fapte prin cari se puā
în lucrare aceste ideie, și se pōtā astū-
felū merita încrederea și sprijinulu na-
țiunii întregu.

Pinā a nu espune periciele stării
actuali, amū cređutū a face unū ade-
veratū serviciū d-lui Cogălnicianu a-
dncēndū i aminte cuvintele sale din
Adunare, spre a se putē feri d'a fi in-
consecinte ca ministru, spre a nu in-
tra și domnia-sa pe calea retăcitā pe
care a mersū cu atāta orbire ministe-
riulu trecutū, spre a nu ave neferi-
cirea și marea raspundere înaintea vii-
toriu de a prāvāli de totū în pre-
pastiā acēștā țērā, spre a nu fi, în
sfirșitū, omulū fatale alū unei sisteme
fatali.

D. Cogălnicianu scie că puterea
unui guvernū inteligente este d'a pre-
vedē și d'a merge totū de-una nainte,
pe calea cea mare a reformelorū ș'a
trebuințelorū națiunii, insē totū-de-
una pe calea legale, pe calea însem-
natā de legile fundamentali ale țerei.

D. Cogălnicianu scie, și singurū
ne-a spusū, și singurū ne a învețatū
mai mulți ani, și ca publicistū, și ca
deputatū, în discursuri, că numai sin-
cera aplicare și desvoltare a regime-
lu libertățilorū constituționalu pōte face
mārirea și fericirea țerei noastre, pre-
cumū a făcutū mārirea și fericirea En-
gliterei, Belgiei și Italiei, și că guver-
nu-lū care calcā constituțiunea țerei sale,
pe care a juratū, se pune afarā din
lege, este sperjurū, aruncā țera în cele
mai mari nefericiri, ș'o împinge
la cea mai dreptā și legitimā re-
voluțiune spre a dobîndi drepturile și
libertățile cari i s'au călcatū, pentru
că, precumū a țicū forțe bine, sun-
temū într'ūā epocā unde nu Domni-
torii smulgū popōrelorū libertățile, ci
popōrele smulgū regilor drepturilor lorū.

D-nu Cogălnicianu scie, precum singurul a disu, că împăratul Napoleone, în lipsă de omenii mari, ne a dat principiele de viață de la 1789, ne a dat Convențiunea, ne a dat guvernul reprezentativ, că prin alegerea Domnitorului am pus Convențiunea în lucrare, am dobândit dar guvernul constituțional, și acum suntem supt guvernul constituțional.

D. Cogălnicianu scie jurământul ce a făcut: Țiu la Convențiune, suni pentru regimel constituțional, în totă puterea cuvintului; se me tresnoacă Dumneșu mai înainte d'a conspira contra regimel constituțional; acestu regimel este temelie libertăților noastre și viitorul țerei noastre.

D. Cogălnicianu scie, în fine, că Domnitorul, ales de Adunare în virtutea Convențiunii, a jurat în fața țerei că va fi credincios Constituțiunii în testul și în spiritul ei, că în totă domnia sea va veghea la respectarea legilor pentru toți și în totă, că guvernul seu va fi, în totă puterea cuvintului, guvernul precum ilu vrea, precum ilu statornicește Convențiunea, că va fi Domn constituțional, că va respecta totă drepturile Adunării electice.

Ecă totu ce d. Cogălnicianu scie și trebuie se scie, ecă ce trebuie se aibă totu-de-una în vederea sea, spre a nu mări mai multu reul care duce țera la peire, spre a nu ajunge, la betrănce, ași adeposti capul la umbra despotismului, spre a nu se reitaci se devie instrumentul desființării regimel constituțional inventat, precum a disu, pentru a paralisa arbitrarul, capriul, despotismul, defectele unui singur om, ale Domnitorului.

Tote acestea ni s'au parut de neapărată trebuință a le pune naintea noului ministeriu, și naintea publicului ca se cunoscem cu toți, într'un chip incontestabil, guvernul înființat prin Convențiune, și se nelegem situațiunea critică în care ne aflăm și pericolele de cari suntem amenințați, dacă guvernul nu se va grăbi, câtu mai curind, a intra în legalitate, și a merge înainte cu inteligență pe calea reformelor liberali și filosofice.

Spre a nu fi nici de cumu acușai de esagerare sau de pasiune în espunerea ce vom face despre starea critică în care țera este aruncată, spre a pune în neputință chiar pe cei mai înverșunați adversari ai nostri d'a slăbi câtu de puțin aretările noastre, supt cuvint că sunt făcute de opozițiune, sau cum i se dice, de coalitiune, se ne întemeiam chiar pe cei cari au combătut opozițiunea, chiar pe apinui, pe declarațiile lor din Adunare, pe proiectul lor de Adresă.

Punem înainte fapte, și publicul va judeca.

Ecă ce se dicea în cea Adresă prezentată Adunării în ședința de la 1 Februaru.

„Lăsată în cea mai deplină neștiință despre relațiunile guvernului Măriei Tale cu Statele străine, țera și Camera doresc, a eși dintr'ui incertitudine plină de îngrijiri.

— Pentru a pute aceste reforme da tote rōdele lor, trebuie neapărat ca ele se decurgă dintr'ui sistem general de organizare, ca timpul și puterea Adunării se nu se consume în votare de legi fără legătură între dînsele și adese discordanți.

— În numirea aginților administrativi președii adese mai mult considerăm politice de câtu condițiunile de capacitate și de moralitate.

— Starea îngrijită în care se află magistratura noastră, precum a constatatu-o în anul trecut înalta Măriei Tale judecată, cu intristare măr-

turim că unu asemenea verdictu, puteai da și asupra administrațiunii.

— Tote aceste îmbunătățiri atât de dorite de toți Români, nu s'ar pute realiza dacă nu s'ar face uă radicale îndreptare în starea financiarilor publice; Adunarea nu și-ar îndeplini totă datoria sea, ori câtu de durerosă și grea ar fi, dacă n'ar areta Măriei Tale dreptu îngruire a țerei. Spaime aruncată în tote ămile, prin vestirea ministeriului precedent că bancruta ne amenință, nu s'a putu micșora prin declarațiunea ministeriului actual, că nu este bancruță, ci uă deplină desordine. Increderea noastră atunc va renasce în țera cându vom pute anunța că ordinea domnesce în financie.

— A pune capetă acestei situațiuni anormale a caselor publice.

— Starea de suferință, în care se află atâtu creditul publicu câtu și celu privatu.

— În fața pericolelor și nenumăratelor dificultăți cari îngrijoră situațiunea.

— Armonia între puterea executivă și puterea legislativă este compromisă prin imprudentele cuvinte cu care unu ministeriu a pus în suspiciu simțimintele ei.

Și d. Cogălnicianu a mai disu:

— Țera este îngrijită de amenințările ce se face libertăților noastre constituționale, este îngrijită despre planurile guvernului de dictatură.

Spre a se pute înțelege și mai bine gravitatea acestor cuvinte, se le presintăm supt uă formă mai concisă.

„Timpul și puterea Adunării se consumă în votare de legi fără legătură între dînsele și adese discordanți. Magistratura și administrațiunea sunt într'ua stare îngrijită. Funcționarii sunt numiți mai mult după considerațiuni politice de câtu după capacitate și moralitate. Țera și Camera sunt într'ua incertitudine plină de îngrijiri. Nici uă îmbunătățire nu se poate realiza fără uă radicale îndreptare în starea financiară. Spaime este aruncată în tote ămile prin deplină desordine în care se află financiele. Pe câtu timpu va existe această desordine încrederea nu va renasce în țera. Caselle publice sunt într'ua situațiune anormală. Creditul publicu și privatu este într'ua stare de suferință. Situațiunea este încongruată de pericole și nenumărate dificultăți. Armonia între puterea executivă și puterea legislativă este compromisă prin cuvintele imprudente ale ministeriului. Țera este îngrijită de amenințările ce se face libertăților noastre constituționale și de planurile guvernului de dictatură.

Ecă în ce chipu este descrisă starea țerei chiaru de apinui.

Spue, acum, ori ce omu cu ăma curată și cu minte liberă, spue, în fața acestor declarațiuni, aiut de positive, și, totu de uă dată, atâtu de grave și de îngrijitorie, dacă uă țera pōte fi aruncată într'ua situațiune mai spăimintătoare, și dacă unu guvern pōte fi acusat cu mai multă energie de incapacitate, de neingrijire, de atentatur contra libertăților constituționale, de planuri de dictatură, și d'ua politică cu desevirire ruinătoare pentru țera?

Darū ce au făcutu acei cari au descris țera atâtu de îngrijită și amenințată de pericole și nenumărate greutăți? N'au aretat ei singuri aceste mari nefericiri? Nu le au declarat ei singuri înaintea națiunii întregi? Și cându au vedut s'au pus mână pe ranele țerei, căutatu-au ei în grabă, vr'au mișcolu de vindecare? Luatu-au ei îndată vr'ua mesură prin care se scape țera de pericolele cari o amenință? Dar'au ei fără întârziare unu vot

de neîncredere ministeriului, supt a căru administrațiune țera se află într'ua stare atâtu de deplorabilă? Cerut'au ei, numai de câtu, depărtarea și înlocuirea lui cu omeni cari s'aducă ordinea în financie, care se restabilească între puteri armonia compromisă, care se aibă inteligența de-a rădica țera din desordine, din nesicuranța și din spaima în care este aruncată?

Dacă reul descris nu era în ființă, pentru ce l'au aretat și au îngrijit țera, dovedind că au fostu obiți de pasiune contra ministeriului pe care voiau se-lu restorne numai pentru a se pute pune în locul seu?

Dacă reul aretat era în ființă, pentru ce nu s'au grăbit a-lu face numai de câtu se înceteze, făcindu-se răspundători înaintea țerei pentru ne-păsarea, forte vinovată, cu care lasă țera se se perda cu desevirire într'ua stare de lucruri atâtu de spăimintătoare?

În ori care din aceste casuri, spue ori ce omu cu simțimintu dreptății, dacă deputații apinui nu dovedesc uă lipsă completă de logică, și dacă purtarea lor, ori cumu ar fi privată, nu este cu adevăratu culpabilă înaintea țerei întregi care cunoste și judecă aceste fapte?

Sunteți deputați, onorabili apinui, și astu felu a fi înțelesu misiunea ce vi s'a încredințat? Astu-felu v'afi îndeplinitu mandatul de deputat, și chiaru datoria de simpli cetățiani? Înțelegem se credeți și se declarați bunu unu ministeriu reu; înțelegem se-lu aperiți și se ve puneți tote silițele de a-lu mănține la putere. Pōte se fi înșelați, darū ilu credeți bunu și este logicu se-lu aperiți. Darū cându declarați cu atăta energie că țera suferă, și țera suferă din cauza administrațiunii rele a guvernului, și apoi, ve faceți apertur unu ocunio guvern, această este lipsă de logică, este inconsecință vătămătoare pentru țera, este uă purtare forte culpabilă.

Țera v'a numit deputați, țera v'a onorat cu cea mai frumoasă și înaltă misiune, țera v'a încredințat dreptul s'aretați dorințele sale, se îngrijii de interesele sale, se cereți îndestularea trebuințelor sale, s'aperați cu țaria drepturile și libertățile sale, se controlați cu asprime guvernul în tote lucrările sale, și se-lu depărtați de la putere îndată ce ați simțit și ați recunoscut că elu este incapabil d'a conduce trebile țerei, că amenință libertățile publice, că merge p'ua cale reitaci și contrariu legilor, și că esdune țera la cele mai mari pericole, prin incapacitate și neștiință, sau prin arbitrar și despotismu ministeriale.

Darū cumu ați lucratu?

Ați aretat reul și n'afi făcutu nimic ca se înceteze; ați condamnatu ministeriul și nu l'afi silit a se retrage.

Ecă ce au făcutu. Acesta este adevărul. Națiunea va judeca.

Acum, vpm cerceta ce s'a urmatu dupe închiderea Adunării.

Radion.

— Viena 29 Octombrie. Scotele privitorie la înlocuirea ducelui de Gramont cu comitele Walewski se întaresc. Scotele s'a răspândit asemenea că pentru acesta are se se nchirieze unu palatu la Viena.

— Viena 29 Octombrie. În ședința de astăzi a Camerei deputaților, s'a datu citire unei comunicări a cancelarului sulic ughur, prin care acestu din urmă declară că, în ședințele comisiunii financiare în cari va fi vorba de împrumutul destinat a ușura miseria în Ungaria, elu va fi reprezentat de unu consilieru alu Curții.

— Breslau 29 Octombrie. Uă nouă proclamare a capului polon alu orașului Warszawa declară că cele din urmă aretări făcute de Ruși, în clasele de sus, aveau de scop a silu pe no-

tabilii capitalii a susemna uă Adresă de mulțămire Czarului.

Insurecțiunea polonă a adresat O-piniuni naționali documentul următor, pe care-lu reproducem ca unu din elementele istorice ale marii cestiuni a Poloniei.

La toți amicii Poloniei.

De multu timp, Europa privia c'ua tristă descuragiare Polonia cădută din puterea sa de altă dată, i se părea că vede unu corp din care sufletul a sburat.

După intristare urmă uitarea, acolo chiaru unde onorea și consciința ar fi trebuit se perpetue aceleași suvenir de gloriă.

— Este unu cadavru! diceau națiunile.

— Minciună! respunse Polonia; sângele n'ar pute curge din sinul unu cadavru!

Uă strigare de amenințare și de suferință, ecoul unor sacrificii supraomenesi, întorseră atențiunea Europei către unu popor martir, cerându uă esistență prea multu timpu contestată.

— Polonia n'a murit! diseră națiunile.

— Ea n'a murit! ați strigat voi, nobili cetățiani, în presința poporului francez, alu cărora cuvintu viu sunteți voi.

Și această strigare a resonat în inimile noastre frătești ca unu semnal de liberare și de mintuire.

Noi diceam fraților voștri de arme.

„Amorul Poloniei a fostu totu de una noblețe morale a Franței; această noblețe nu i se va pute răpi de câtu cu prețulu căderii sale ca popor inșiatoru progresulu și alu libertății.

Noi toți, fi acestei Poloniei sfășiate, noi, copii acestu pământu udatu cu lacrimile betranilor și murelor, cu sângele martirilor și eroilor, pentru partea simpatice ce ați luat la luptele noastre, ve trāmitem uă cordiale îmbrăcișare.

Amici ai Poloniei, priimi salutare a celor cari mergu se nora.

(Urmăză dote-geci de mie semnătore de proprietari foncieri, de membri ai clerului, de israeliți și de țerani.)

Citim în Gazeta de Augsburg următoria corespondință dupe țermurile Marii Negre, de la 15 Octombrie:

„Se urmăză cu mare activitate pregătirile militare în totă partea meridionale a Rusiei. Se execută cu multă energie, uă recrutare în glōte a cozacilor de la Don și Oranburg. Cel d'antii trebuie se puia pe picioru cincizeci de regimente, și cei din urmă uă sută.

„Scirile primite din intrul imperiului constata că pregătirile militare se facu totu cu atăta activitate ca și în părțile noastre. Ruși suntu încredințați că voru reduce pe Poloni la supunere în timpulu erui, și că totă Polonia va fi prefăcută într'ua tabără rusă în cele d'antii zile ale primăverii.

„Rusia se pregătesce a face pe pōrtă se suferă turbară care o sfășie, și agentii sei nu suntu ocupați de câtu a crea Turciei uă mulțime de încercături. Patru divisiuni numai din vechia armată activă au fostu lasate la postul lor în intrul imperiului. A 12-a divisiune ocupă gubernia Werovez, și celelalte trei, adică a 16-a, a 17-a și a 18-a, ocupă guberniele Tambow, Peuza și Sarataw. Tote celelalte divisiuni ale armatei active suntu, sau pe teatrul de rebelu în Polonia, sau în Finlandia și pe țermurile Marii Negre, unde formăz unu cordonu de apărare mai neintrerupt.

„Efectivul trupelor, gardei și grenadirilor, se urcă la 132 regimente de infanterie. Batalioanele de venători, artileria, săpători, geniu și regimente de cavalerie nu intră în acestu numeru.

„Dacă aceste pregătiri ale Rusiei vărū isbuti a misca Europa, Rusia va fi înveselită; uriașul Nordulu speră unu rebelu și nu se teme de dînsulu; nefericiții Poloni și catolicismul în Rusia voru suferi și voru li cei d'antii espui la turbară Nordulu.

Citim în Morning-Post.

Dacă puterile germane sunt dis-

puse a nu se ngriji nici într'unu chipu despre ce va resulta numai de câtu din încercarea d'a ocupa Holsteinul, (căci ele voru intruni contra lor principalii puteri maritime ale Europei,) ele n'ar trebui celu puțin se nu ție nici de cumu în semă încercăturile în cari, ori ce s'ar întâmpla, cestiunea Holsteinulu va fi împinsă.

Inchipiindu ne chiaru, astu-felu precum oșervă comitele Russel, că executarea se mărginesce la acestu ducatu, guvernul daneș va întrebuița amenințări, stabilind unu blocu care ar fi forte vătămătoru comerțulu germanu.

Rebelulu, scrie secretariulu de Statu ale afacerilor străine, s'ar interveni astu-felu; din amendoa părțile se plângu de pagube, și nouă greutăți s'ar opune unei învoiri pacifice. În casulu în care rebelulu ar atinge Statele daneșe, atunci, conformu tratatulu din 1852, nu numai Marea Britaniă, daru și Austria și Prusia ar fi îndatorite d'a interveni pentru a face se se respecte integritatea Danemarcel, și, după cumu dice cu multă forță comitele Russel, această îndatorire ar fi negreșit îndeplinită, daru ar pute se desteptă la Francfort nouă încercături.

Din ori ce punctu de vedere s'ar privi politica ce-și propun se urmesce puterile germane, pedecile ce s'ar nase suntu atâtu de mari, în câtu este mai cu neputință de a crede se fie vre unu guvern cu minte care se voeșcă a recomanda primirea lor.

Dieta germană este singura care se fi voit uă dată a consilia se se atace Danimarca în acestu momentu, și nici unu altu popor afară de germani n'ar voi se aprobe otărirea sa. Cătu despre Danemarca, suveranulu și supușii sei suntu de uă potrivă înțelesu asupra politicei ce trebuie urmat.

Regele a pronunțat acum în urmă unu forte însemnatu discurs în care a manifestat pe faciă otărirea, dacă ar fi ajutat de poporul seu, a se împotrivi puterii Germaniei întregi, și în fine de a se cobori după tronulu seu, apoi de a proclama uă republică, dacă s'ar întâmpla se caă într'ua luptă înegale.

„Istoria nu va dice, a strigat elu, că celu din urmă din Oldenburg a desmădatu Danimarca. Dacă s'ar întâmpla pînă n' s'afășit să cădemu ca cel mai slăbi, și că Franția și Suedia se sufer ca provincie cea mai meridionale a Scandinavei și vechiulu lutland alu Sudulu, zdrobite, nimicite, de guvernele germane, se aibă sōrtea „Galicie, Poloniei și Italiei septentrionale, atunci mă voi cobori după tronul și voi proclama republică.

Regele Danemarcel ilu trebuie se se tēm. Nici Franția, nici Suedia, nici Marea-Bretaniă nu voru îngădui ca Danemarca se fie stersă din cartă Europei numai pentru a satisface ambițiunea nesocoită a Germaniei.

Se scrie din Londra, 24 Octombrie

diarului Botschafter:

„Cabinetulu nostru face cele mai mari siliții pentru a împedica rebelulu ce s'ar putea nase din conflictul Germaniei cu Danimarca. Elu ține într'atât a ajunge la acestu scopu încâtu a mersu pînă se ceră de la cabinetulu Tuilerielor se declare că executarea federale constituie uă afacere europeană, că ea nu interesă numai Germania și pe Danemarca, și această firesce cu scopulu d'a exercița uă presiune morale asupra ambelor părți.

Primirea rezervată ce această propunere a priimitu la Tuilerie se pare a dovedi că la Parisu nu s'ar vedea fără plăcere Germania încercată seriosu în Nordu. Motivele cari împingū pe cabinetulu nostru a lucra cu atăta energie în această afacere, privesc numai pe Englitera, și făcind abstractiune de raporturile noastre cu curtea de Copenhaga, guvernulu nostru ar vedea cu părere de reu acte de rebelu în apele marii Nordulu, unde bloculu de porturi ar putea compromite interesele comerciale ale Engliterel. Daru cabinetulu nostru se pare că s'a încredut prea multu, în această împrăjurare, în eficacitatea consilieru sale.

iritarea devine din ce în ce ma

viuă între Dietă și Danemarca, și se crede că measure definitive sunt mai apropiate de câtă ne făcū a crede unele corespondențe.

Intervenirea Englierei în această desbatere nu se pare a fi străină de simțimintele cari se producū într'na parte și într'alta.

Se scie că lordul Russell a adresatū mai multe depeșie Danemarcei pentru a'i oferi mișlocirea englese cu ore care condițiuni, și, de altă parte a adresatū Dietei unele imputări cari se vede aū fostū prea reū primite.

Mulți se întrebă în casulū cândū eșecutarea federale se va întempla, ce va face cabinetul de Sains-James care s'a amestecatū cu atăta nesocotință în această desbatere, pe cândū alte puteri mai rezervate, nu intervinū de câtū indirectū și întrebunțandū consilie amicale.

Cu tōte acestea, omulū din corespondinții nostrii din Francfort ne arată uă situațiune care arū putē se a mănē eșecutarea otărilor Dietei.

(La France.)

BULETINUL AGRICOLU.

Căștigulū său scopulū agriculturēi.

Cine nu scia în țera noastră care este scopulū agriculturēi? În agricultură, ca și în tōte cele lalte întreprinderi industriale, omulū nu caută altă de câtū căștigulū. Mișlocurile însă ce se întrebunțēză pentru a dobîndi acestū căștigū, suntū în agricultură fōrte neglijete, din care pricină și căștigulū nu este atātū de mare pe câtū arū trebui se fiā. Industria manufacturale a prosperatū adoptandū cu căldură tōte afilările cele noui care dau unū căștigū mai mare de câtū acelu ce se scōte cu rutine. Instrucțiunea a datū manufacturii mișlocurile de a face se amble mașinele cu vapōre, d'a scōte zaharū din sfeclē, rachiū din cartofi, stearinā din seū, hārtiā din peteci, luminā și căldură din aerū și din apă. Numai agricultura a fostū pānū acumū surdā la vocea sciinței și d'acea-a n'a patatū scōte tōtū căștigulū ce arū putē se-lū aibā. Inșii acei ce s'aū luatū la noi misiunea d'a lumina agricultura n'aū făcutū încă nimicu pentru scopulū iei celū mai de pe urmă, măcarū că țera și statulū nostru s'aū impusū cele mai însemnate sacrificii. Cândū darū vedemū scopulū agriculturii, neglijeteū chiarū de institutulū publicū, obiarū de către omēni ce se propunū spre a uă ajuta, simțimū nevoia a trage atențiunea publicā asupra scopulū agriculturii, asupra căștigulū acei industrii naționale.

Metōdele cele bune suntū descoperite, adeveratele magazine de abundență suntū olate, și aprobate de cercare, și, cu tōte aceste, nici la scōla publicā de agricultură nu vedemū căștigurile ce isvirescū din metōdele adeverate și raționale ale agriculturii cei sciințifice.

Creațiunea veniturilorū înaltā, în societate misiunea cultivatorilorū; pentru că agricultura, dupe noua definițiune a d-lui M. de Travanel, este participarea omulū la puterea creatōre a naturēi, esercițiulū celei mai frumōso prerogative a geniulū cerscū prin implinirea lucrării primordiale de la care tōte cele-lalte purcedū. Acastă lucrare este cea-a la care omulū, gelosul de demnitatea lui, trebuie se opnsacre talentele și puterile sale.

Cultivatorulū ce esercită arta sea, produce, adecā crează uă valōre, sau dā valōre unū lucru dāndū'l folosință. În acestū actū importantū alū producțiunii, cultivatorulū lucrēză, precum am mai spus-o într'unulū din numerile trecute ale Romānului, împreună cu natura, cu acea putere care face se încolțescā, se crēcā, se rodescā plāntele și se se înmulțescā vitele.

Pentru a crea uă valōre, trebuie a începe prin a strica uă mulțime mare de alte valōre, de avuții naturale și sociale. Spre esemulū, cultivatorulū crează unū spicu de grāu dintr'unū bobū de grāu; însă creațiunea acestū spicu a cerutū perderea îngrășării, a lucrulū ogorului, a interesulū capitalulū, a rentei pāmintulū, a muncii omulū și ostenelei vitelorū, a umedelei, a căldurei, a aerulū, a luminei, etc. Resultatulū care ese din întrebunțarea, consumarea tōtorū acestorū aginți de producțiune, este producerea spiculū de grēu, este cele douē-deci de bōbe dobîndite dintr'unū bobū de grāu. Valōrea acestorū douē-deci de bōbe de grāu trebuie se fiā de uă potrivā cu suma tōtorū valōrelorū ce s'aū perdutū, ce s'aū întrebunțatū pentru ale crea. Altrāmintē, nu este producțiune de valōre, producțiune de avuțiā. Cele douē-deci de bōbe de grāu dobîndite suntū productulū brutū. Din acestū productū scādindū cheltuielile, remāne productulū curatū, netū. Acestū escedinte se lipesce de capitalurile ce posedā națiunea și opreste avuțiā naționalē.

De aici s'a scosū masimile că, pentru a se inavui, trebuie a produce; pentru a produce, trebuie a consuma; și pentru a consuma productivmente, trebuie a avea unū escedinte de suma valōrelorū produse peste suma valōrelorū consumate. Prin urmare, cu câtū acestū escedinte va fi mai mare cu atātū producțiunea va fi mai naintatā, cea-a ce a făcutū a se dice că cea mai bunā agricultură este cea-a care raportā mai multū, adecā care dā mai multū căștigū.

Căștigulū, care este scopulū celū dupā urmā alū agriculturii, se alcătuēse din tōtū ce remāne dupe ce se va scādē din productulū creatū tōte valōrele ce s'aū consumatū spre alū dobîndi. D'acea-a și Varon a anunțatū, în timpū cei mai departe de noi, acestū mai de pe urmă principiu alū producțiunii dicandū: *ne sumptus fructum superet*. Nu este producțiune dacā cheltuiala este mai mare de câtū căștigulū.

În adevērū, cine ar cuteza se întreprinđā uă speculațiune comercialē a cărea-a cheltuelā și beneficiū n'arū fi calculate bine și cunoscutē de mai înainte? Care manufactorū arū lua materiile brute pentru ale supne la atâte admirabile metamorfose, dacā cheltuielile n'arū fi acoperite de beneficiū? Fără de cunoștință bine lămuritā a productulū brutū și a productulū netū ce aduce splōtarea pāmintulū, cultivatorulū nu va putē nici uă datā se eser cōte industria sba într'unū chipū lucrātivū. Valōrele întrebunțate în producerea agricole suntū cu multū mai nūmerōse și cu multū mai variatē decātū a cele ale industrii manufacturale și comerciale. Cultivatorulū vinde productele sale, însă adese ori le transformā elū însuși în lanā, untū, seū, mātase, etc.; elū este darū de uă datā și comerciantū și manufactorū, pe cândū produce materiile primare menite a alimenta profesiunile celorlū industriali.

Cultivatorulū gāsesce în Economia ruralā tōte indicările necesare pentru a ajunge se dobîndescā productulū netū, beneficiulū, profitulū, căștigulū industrie, sale; ērū în Agricultură propriū dīsā, noțiunile relative la producerea plāntelorū și la înmulțirea vitelorū. În economia ruralā, în această sciință a profitulū atātū de neglijetā la noi, cultivatorulū aflā puterea care'lū determinā a sacrificia uă mulțime de valōre în scopulū d'a crea altele cu care se sporesce avuțiā naționalē. Ajutatū de principiile care președū la creațiunea productelorū agricole, cultivatorulū pōte se esā la cāmpū și se arunce cu imbelșugare semiță. Pro-

digalitatea asigurēsā profitulū; căci și scrisū este că celū ce va semena întrū scumpete, întrū scumpete va și se-cera. Sciința prodigalității în agricultură este cea mai grea din tōte. Puținī, fōrte puținī suntū la noi cei cari o posedā.

Dupā sciința prodigalității în agricultură vine sciința cheltuelii. Agricultura cercetatā din punctulū de vedere alū productulū netū și alū productulū brutū este fundatā dupe cumū dice d. Boussingault, pe observațiunea faptelorū culesse din practicā. Ea le indrēptā, le discutā, cautā a le esplica, a le prevedē chiarū, ajutinduse de deosebitele ramuri ale cunosciințelorū omenesce. Economia ruralā, care este aplicarea sciinței la industriā, cautā a scōte unū interesū cătū se pōte mai mare din capitalulū angagēte în splōtatiunea pāmintulū. În economia ruralā partea ce mai importantā este de a sci cineva unde trebuie se fiā galantomū și unde scumpu, unde trebuie se cheltuelēscā cineva multū, și cătū pōte mai multū, și unde puținū; căci beneficiulū său căștigulū agriculturēi depinde de la această sciință, de la perspicacitatea și cunosciințele practice ale cultivatorulū. Vorba romānului, scumpū la țărițe și ofinū la fāinā, arată trista stare a cultivatorulū care este lipsitū de sciința economiei rurale, care nu este făcutā ca se scōtā vre unū căștigū din splōtarea pāmintulū.

Cultivatorulū, care posedū sciința deplinā a căștigulū, s'apucā cu siguranță de producerea plāntelorū și de înmulțirea vitelorū; pentru a scōte căștigulū ce are în vedere, elū deschide marea cartē a naturii, înse pentru a cauta și a ceti cu totulū altū ceva de cea-a ce cautā unū naturalistū. Botanistulū și zoologulū se ocupā de generalisarea și specificarea ființelorū ce acoperū pāmintulū pentru a le grupa și a le deosebi. Tōte aceste suntū lucruri care nu interesēze nici într'unū chipū pe unū cultivatorū; puținul pasā lui de numerulū etamiilorū și alū pistilelorū, de sistema nervōsā sau de organile vieței vegetative. Cultivatorulū fără de carte și fără de microscopū cunosce plāntele și animale ce are nevoie de a cresce și a înmulți. Meseria cultivatorulū consistā în a face se crēcā plāntele și se se înmulțescā, vitele în împrejurările cele mai favorabile, și cu câtū se pōte mai puținā cheltuelā. Acolē la cheltuelā, la consumarea valōrelorū destinate a se reproduce într'na altā valōre nouē, jace tōtā sciința căștigulū, totū scopulū celū mai de pe urmă alū agriculturii. I. I.

RECURSURI.

Uă întocmire practicā Englese.

Indemnați prin succesulū ce a dobînditū întroducerea „Penny-post“ sau reducerea tarifei postale pentru transportulū scrisorilorū, uă invențiune a domnului Rowland Hill, compania telegrafilorū regatului unitū (United-Kingdom-Telegraph-Company) a decisū a aplica uă asemene sistema și asupra telegrafiei și a spedii depeșie telegrafice în tōtā întinderea marelū Britanie c'ua tase egale d'unū shillingū pentru uă simplā depeșā, în justa prevedere că reducerea fōrte considerabile a prețulū pāntu distanțe mai lungē se va compensa prin crescēnda împārțāșire a publiculū. Cu această nouā întocmire, compania împreună încă unū altū principiu, principiulū cooperativū, care consistā în acestā, că tōte orașele, cari voiescū a fi coprinse în rețea telegraficā, se aibā a purta însele cheltuielile întocmirii linielorū. Spre a se încuraja și spre a se înlesni această operațiune, compania telegraficā oferā a esecuta lucrările necesare, ērū comūnile se cumpore obligatiuni (acțiuni) ale companiei pentru suma necesare,

care vorū produce uă dobîndā de 7 1/2 %, plătitorie în depeșie telegrafice. Cu tōte că acestū planū este cu totulū nouū, s'a înțelesū indatā cătū este de practicū și avantajosū și diferite comūni, cari pānā acumū n'aveau uă comunicațiune telegraficā, aū supscrisū în datā pentru mai multū de 58,000 livre stelingi din capitalulū socialē, pentru care vorū priimi acțiuni și vorū dobîndi uă linie telegraficā. Avantajele uă învederate: fiā care, care supscrisē pentru uă sumā ore care, are unū interesū dreptū în progresivū dezvoltare a asociațiunii și ajunge prin această mai fără voia lui unū aginte alū ei; d'acea întrebunțarea linielorū s'a fiā de la începutū într'uā permanentē crescere. Reducerea considerabile a prețulū depeșelorū, impune companiei obligatiunea a reduce cheltuielile safe pe câtū este cu puținā, și această problemā a fostū resolvatā prin întrebunțarea de femeie. Suntū esclusivū femeie cari transmitū depeșie telegrafice telulū electricū și cari le priimescū. Se ascurā, că femeiele suntū mai apte pentru această lucrare, care cere uă desteritate și uă iutēlā a degetelorū, de câtū bărbații. Femeiele întrebunțate ca telegrafiste suntū în genere din clasile mai bune ale societății, fiice de părinți onorabili, darū puținū avute, cari nu voiescū a trimite copii lorū la fabricē și cari gāsescū astfelū ocaziune a le ocupa cu avantajū, fără a le espune dezavantajelorū și pericelorū unei societăți nepotrivite pentru ele. Orele de lucru suntū de la 9 ore diminețā pānā la 5 ore sēra; Serviciulū de nopte de la 5 ore sēra pānā la 9 ore diminețā; serviciulū de zi se plătesce cu 10 shillingi și serviciulū de nopte cu 17 1/2 shillingi.

Din recensiuena dupā urmā a populațiunii Englierei, aflāmū amānunte interesanți despre ocupațiunile sesului femeescū în Englitera. Nu vorbimū aici de ocupațiunile obișnuite ale femeilorū, ci numai d'acele cari pānā acumū se credea ocupațiunii esclusivē ale bărbaților. În Englitera s'a fiā, dupe acea sorginte autenticā, între femeie 10 banchieri, 7 zarafi, 274 ajutorie de comerciū (commis), 25 călătorie de comerciū (commis-voyageur), 54 samsari, 38 comercianți, 29 veterinari, 419 tipografi; 13 doctori în medicinā, 2 chirurghi, 17 dentiste, 6 stenografi, 4 prestidigitōrie, 1 astronomū, 3 copiste funcționari-comunali, 4 profesōre de retoricā, și 8 naturaliste; 43,964 femeie s'ocupā cu lucrările cāmpulū și numai 3 suntū ciobani. În listā gāsimū și câteva titluri sunătorie, ce și atribue unele din reprezentantele sesului frumosū: 15 filosofi-naturali, unū lexicografū, unū cronologū și unū oratorū.

— La Brucele se publicā acumū unū diarū nouū în limba francezē, supțū titlū „Polonia“ (La Pologne) Fondatorele acestū diarū este emigratulū polonū din anulū 1831, domnū Casimir Urbanowski. Emigrindū în Francia cautā a și produce mișlocurile de subsistință prin lucrulū mānelorū sale, și alese meseria de pālārierū. Avu noroculū a fece uă invențiune spre a da pālārierorū uă culōre nēgrā frumōsā și durabile și ajunse prin splōtarea invențiunii sale milionarū. La isbucnirea rescōlei actuale, dote banū cu mână plinā, acordā junilorū cari voiaū a se întōce în patria lorū ajutorie de bani și se împārțēși la tōte suscripțiunile în favōrea causei naționale. Ideia lui favoritā era fondarea unū organū polonū în limba francezē și a sacrificatū uă sumā considerabile pentru efectuarea acestei ideie.

— Curtea apelativā de la Madrid a judecatū în trecutēle zile unū procesū, care s'affa în litigiū de 240 ani. S'atingea de Maioratele și cele lalte imobile, cari erāu proprietatea cucerito-

relui de la Peru, Francisc Pizarro și a părintelū și fratelū seū, și a cărorā posesiune o reclamārā Comitele de Cancelada, Ducele de Noblejas și marchisa de la Conquista. Curtea apelativā a pronunțatū acumū dupā aproape 2 secolū și jumătate sentința definitivā și a recunoscutū succesiunea lui Franciscu Pizarro Ducesei de Cancelada, actuale Marchisā del Duero și Mareșalei Concha, ca mostenitōrie ale cuceritōrelū; maioratulū fondatū de Gonzalo Pizarro, tatālū lui Franciscū, Marchisei de la Conquista; și moșiele lui Hernando Pizarro, fratele cuceritōrelū, stabilimintelorū de bine facere.

— Buletinulū comercialē de la Boston (America) pune în paralelū țaria puterilorū mari maritime. Dupe d'insulū Englitera posedē 16 corābie cu scuturi și 341 vapōre; Francia 16 corābii cu scuturi și 325 vapōrie; staturile unite 34 corābie cu scuturi și 923 vapōrie. Înse cineva ar comite uă mare erōre, trāgendū conclusiunea că flota americanā întrece pe fie-care din cele lalte și pe amednoe împreună. Maioritatea vapōrelorū americane suntū numai corābie mercantile, multe cu rōte d'altura și tōte cu machine espuse tunurilorū inamice, pe cândū cele lalte douē flote se compunū numai de vapōrie de resbelū armate dupe regulā. Fregatele americane de aburū, șalupele de ānteia și a douē clase suntū corābie fōrte bune, darū pucine la numerū și staturile unite nu posedū nici uă singurā corabiā de linia. Vapōrie bune de resbelū cari potū concura cu cele francezē sau englese, America nu posedē, de câtū abia uă sutā. Numerulū corābiilorū cu sculū s'arētā amenințatorū, darū numai tref potū fi puse pe mare, cele lalte nu suntū bune de câtū pentru āprarea porturilorū.

SALA BOSSEL.

TEATRU ROMANU

SOCIETATEA DRAMATICĂ.

Duminică la 27 Octobrie.

A trolā reprezentare de Debut pentru a douā orā Plesa:

LUPTA

FEMEILOR

(LA BATAILLE DES DAMES).

Comediā în 3 acte de Domni Scribe și Legouvē de la Academiā Francezē, tradusā de d. I. Girban.

INCEPUTULU VA FI LA 7 1/2 ORE.

SUB TIPARU:

Și va apare în curindū CALENDARIULU lui NICHIPERCEA, pe a. 1864. Pe lângā materiile umoristice va avea și câte-va articole agricole, de d. I. I. și 17 gravuri cu frontispiciū. Pentru capitalā 2 stanți esemplarulū, pentru districte 5 lei, cu transportulū. A se adresa la administrațiā lui NICHIPERCEA, pasagiū Romānū.

PROIECTU DE ORGANISAREA

POLIȚIEI SANITARE

ÎN ROMÂNIA.

de

ANASTASIE FĒTU.

Doctorū în medicinā și legi, fostū deputatū alū divanului ad-hoc alū Moldovei în anulū 1857.

Un volumū în 362 pagini garmondū.

ROMANIA SUB VODA BIBESCU.

de

C. D. ARICESCU.

Prețulū unū esemplarū 1/2 stanțū, depusā la libreriile Socec, Varta, G. Ionid și la Administrațiunea acestū diariū.

